

Többe kerül a lé, mint a hús...

Jogsegítséget igényelnének

Minden ember vágya a lakás. Ha lehet, akkor saját lakás. Ezért is örültek sokan annak a lehetőségnek, hogy jóval az értéke alatt megvásárolhatják önkormányzati (tanácsi) lakásukat. Így tett sok panellakó is. S kialakult két lakóközösségi típus: az első esetében a lépcsőházban, épületben majdnem az összes lakás saját kézbe került. A második csoportban a többségi önkormányzati tulajdonúak vannak. Az előbbi típusú lakóközösség egyik közös képviselője, Bodnár Miklós mondta el házuk kálváriáját.

– December 30-án vásároltuk meg a lakásainkat, igaz, több mint 45 százalék önkormányzati tulajdonú maradt. Az eladó a Csongrád Megyei Beruházási Vállalat, a pénz befizetésekor gyakorlatilag semmi bővebb tájékoztatást nem adott a későbbi jogi következményekről. A lakások magánkézbe vétele előtt megtartottuk a közgyűlést, itt kellett közös képviselőt is választani. Erre – sajnos – leginkább csak azok jöttek el, akik megvásárolták a lakásukat. Ugyanis itt történt az épület átadása, s ha a javításra szoruló problémák nem merültek fel, akkor azok nem kerültek bele a jegyzőkönyvbe. Igaz, ha bekerül, akkor sem jelent semmit. Például a zárószinten a három lakás már évek óta beázik. Az IKV (a kezelőszerv) ígéretet tett rá, hogy kijavítja (nem felújítja), de határidőt nem tudtak adni (!). Persze, ha kijavítják, sem jelent semmit, hisz már nyolc éve javígtatják folyamatosan.

De nem is ezek lettek a legnagyobb problémák! A megválasztott közös képviselőnek a legtöbb esetben sajnos nincs jogi végzettsége, pedig nagy szükség volna rá. Három hónap van arra ugyanis, hogy az új tulajdonos képviselője átjelentesse a szolgáltatásokat. A fűtést, a vizet, a szemétszállítást, a gázt, az áramot stb. Új szerződéseket kell kötni, s az nem biztos, hogy előnyös a ház számára. Egyedül a fűtőművekkel lehet olyan átalányszerződést kötni, hogy évente kétszer végigjárják a rendszert, s ha kell, kijavítják. De például a szellőzőrendszerrel az átalánydíj fölött minden javításért fizetni kell.

Ezek csak a közművek voltak, így csak normálisan működik a ház. A következő probléma a takarítás. Mi magunknak nem tudjuk megcsinálni, hisz a lakók 45 százaléka bérlő, s a lakbérért elvárja, hogy tiszta legyen a lépcsőház. A közös költségeket pedig hiába is növelnénk, nem tudnánk kifizetni. Az is lehet a megoldás, hogy valamelyik alagsori helyiséget kiadjuk. Ekkor viszont a bérleti díj után adót kell fizetni, s a fennmaradó pénz 45 százaléka az IKV-t illeti.

Persze, rengeteg problémánk megoldódna, ha volna valamilyen jogsegélyszolgálat. Sajnos, Szegeden még nem alakult meg a társasházak szövetsége. Igaz, vannak vállalkozások, amelyek vállallják a lakóközösség jogi képviseletét. A tapasztalat viszont azt mutatja, hogy csak elviszik a ház megtakarított pénzét, s nem dolgoznak jól. Az ügyvédek pedig hasonló munkáért nagyon sokat kérnek...

Már többen sajnálják, hogy megvették a lakásukat. Egyáltalán nem olcsó! Itt 12 évig nem volt karbantartás. Akinek van esze, az nem veszi meg a bérlakásokat, mert utána annyira ki van szolgáltatva, hogy többe kerül a javítási költség, a fűtés stb., mint a lakbér. Azaz, többe kerül a leves, mint a hús.

BERÉNYI

A franciák franciául szeretnek beszélni Üzletközelben a magyarok

A tegnapi francia információs napon – amelyet a Dél-magyarországi Gazdasági Kamara rendezett Szegeden, a Tisza-parti irodaházban – újfent elhangzott a gyakran emlegetett adat: Magyarország az amerikai, a német és az osztrák tőke Mekkája, a francia befektetők a negyedik helyre szorultak. De ennél sokkal többet is megtudhattak a magyar–francia kapcsolatokról azok a cégek, amelyek szeretnének betörni a gall kakas hazájába, s végighallgattak két tájékoztató előadást: Hevér Györgyét, aki az MGK lyoni irodájának vezetője, valamint Dworák Évát, a Magyar–Francia Kereskedelmi és Iparkamara igazgatóját.

Hevér György 1988 óta dolgozik Franciaországban, így még láthatta, hogyan bukik meg a korábbi gazdaságpolitikai és kamarai koncepció. Addig ugyanis az MGK presztízs-irodákat tartott fenn a fejlett országok fővárosaiban, amelyek mindössze konferenciák szervezésében működtek közre. 1988-tól azonban – mivel a magyar cégek forgalma inkább a vidékre koncentrálódik – döntés született: a kamara képviselete Lyonba, Franciaország második legnagyobb régiójának központjába költözik. Az iroda vezetője már új székhelyén szerzett tapasztalatokat a magyar–francia gazdasági kapcsolatokról, amelyeknek a lényege: a franciák szeretnek franciául beszélni, s úgy tapasztalják, nálunk főleg német és angol nyelvet ismerő üzletkötőkkel találkozhatnak. Ilyen apróság miatt sokszor az ismerkedés fázisában elhalt a kapcsolat. (A franciák különben arra is panaszkodtak, hogy Magyarországon a nagy beruházások a németek kapják meg.)

Mára megváltozott a világ. Míg 1989-ben körülbelül 30 ezer üzleti beutazásról szólt a statisztika Franciaországból Magyarországra, ma 200 ezret jegyeznek. A lyoni régió 1988-ban 100, ma 700 millió frank értékű forgalmat bonyolít le magyar cégekkel.

Friss adat, hogy 1991-ben a magyar–francia forgalom elérte

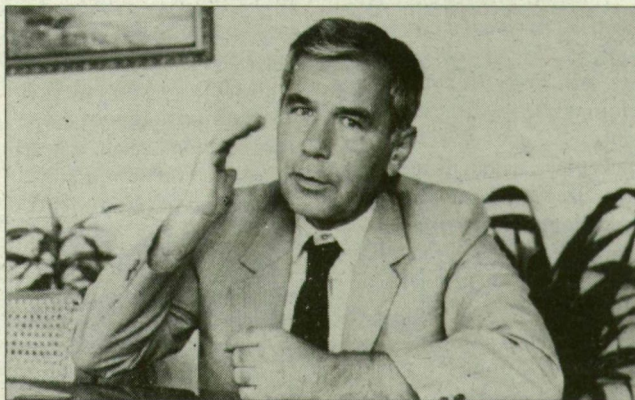
a 3,3 milliárd frankot, amiből a magyar export 1,6; a magyar import 1,7 milliárdot tett ki – mondta Dworák Éva. Igaz, most 100 millió frankos a magyar passzívum összege. A francia tőkebefektetések nagyságrendje az összes külföldi befektetésekhez képest 16 százalék. Ma 11 ezer a külföldi részesedésű vállalatok száma Magyarországon, közülük 300 a francia, 2 milliárd frank értékben, ami nem nagy szám, de 1989-hez képest hatalmas. A befektetések minden – nem csak banki, informatikai – szférát érintenek. Dworák Éva még elmondta, a Magyar–Francia Kereskedelmi és Iparkamara elődje a korábbi kamarai francia tagozat volt, 1991-ben alakult meg, egyesületként működik, tagdíjából és szolgáltatásaikból tartja fenn magát. Mind a lyoni iroda, mind a vegyes kamara ingyenes szolgáltatást nyújt a tagoknak.

A tegnapi információs napot az eredménylistára írhatták fel azok a cégek, amelyeknek képviselői vették a fáradságot, és meghallgatták a tájékoztatókat. Kiderült például, hogy van francia kereslet akár az orosházi Alföldi Kőolajipari Gépgyár vasöntvényeire, akár a kecskeméti Factum Faipari Kft. raklapjaira. Ezeket az információkat fejből adta meg Hevér György.

F. K.

Szocialista fiatalítás várható

*Beszélgetés Horn Gyulával
– a szegedi MSZP-kongresszus előtt*

– Várhatók-e személyi változások a májusi kongresszuson, például az MSZP elnöki posztján? Azért kérdezem öntől, a legilletékesebbtől, mert Szűrös Mátys ilyen értelmű célzásokat tett múlt heti vesztprémi sajtótájékoztatóján.

– Természetesen lesznek személyi változások a kongresszuson. Tovább kell fiatalítanunk a pártvezetést, szemmel tartva, hogy még inkább érvényesüljenek a szakmai szempontok. Szerencsére, csak néhányan tartozunk az idősebb korosztályhoz; szeretnénk, ha a húszas, harmincas éveikben járók vezetnék a továbbiakban a pártot, s szervezeti korszerűsítés is bekövetkezne. (Ez volt egyik célja a kongresszus összehívásának.) Ami a Szűrös-nyilatkozatot illeti, engem is a meglepetés erejével ért, nem is válaszoltam rá. Furcsállom, hogy a meglehetősen különbözőségeknél miért a sajtóban kell elsőként helyet adni. Így ugyanis ezek más dimenziót kapnak, úgy tűnhet, mintha köztünk valamiféle rivalizálás folynék, holott erről szó sincs. Egyébként a párton belüli demokratikus légkört bizonyítja, hogy bárki szabadon kifejtetheti véleményét.

– Szűrös Mátys elsősorban az ön NATO-tagságunkat kezdeményező javaslatát bírálta, mondván, azt nem készítette kellőképp elő, s nem egyeztetette előre Lengyelországgal és Cseh és Szlovákiával.

– Bármelyik képviselőtársamnak joga van bármely véleményét kialakítani, s ahhoz ragaszkodni; magamnak is vindikálom e jogot. Javaslatomat nem az MSZP vagy a frakció, hanem a magam nevében tettem, s aki ismer, tudja; a NATO-val kapcsolatos kérdésben ezen álláspontom már évekként elszórtan kialakult. Nagyon sajnálom, hogy a miniszterelnök úr parlamenti, napirend előtti felszólalásával tulajdonképpen – bejelentve a kormány szintű csatlakozási szándékot – megghiúsította, hogy ebből vita kerekedjék. Egy parlamenti állásfoglalás ugyanis sokkal súlyosabb lett volna, mint a kormányzandék bejelentése, nem beszélve arról, hogy ebben a dologban (is) megosztott a társadalmunk.

– Az Európai Közösséggel kötött társulási szerződésünk is igen komoly elkötelezettségekkel járt, s fog majd még inkább járni, nemcsak gazdasági, hanem biztonságpolitikai szempontból is. Magyarul: előnyei mellett az is erősen korlátozza szuverenitásunkat és sok minden más. Tehát minden ilyen jellegű csatlakozást hosszú, komoly parlamenti vitának kell megelőznie.

– A szociáldemokratáknak új elnöke van. Váloztat-e ez a tény az MSZP és az MSZDP, illetve az MSZP és a szociáldemokrata eszmeredszer közti viszonyon?

– Ha annyiszor változtatnánk meg ezzel kapcsolatos álláspontunkat, ahányszor új elnöke van a szociáldemokrata pártnak, akkor mást sem tehetnénk, minthogy állandóan újrafogalmazzuk nézeteinket... Tartok attól, hogy ez sem az utolsó felvonása a szociáldemokraták viharos közelmúltjának. Meglehet, Petrasovits Annának jogilag igaza van, bár ennek eldöntése a bíróság feladata. A legjobban azt sajnálom, hogy ez az áldatlan állapot, amely az MSZDP-n belül régóta fennáll, tulajdonképpen a szociáldemokrácia fogalmát járhatja le Magyarországon.

– Ha már a jogi kérdéseknél tartunk: amennyiben elfogadjuk, hogy jogi szempontból Torgyán Józsefnek (s e tekintetben hasonló a helyzete Petrasovits Annához) igaza van, akkor ki kell jelentenünk, hogy ma hazánkat kétpárti koalíció irányítja, melyet harmincöt, önmagát kizsáldának valló képviselő is támogat. Mi erről az MSZP álláspontja?

– Tény, hogy a pártoknak kell eldönteniük frakciójuk sorsát, s nem fordítva. Ezért meg tudom erősíteni, hogy Torgyán Józsefnek – jogilag – igaza van. Személyes véleményem: nem szerencsés, ha a Parlament vagy egy bizottsága dönt olyan kérdésekben, amely a bíróság elé való. Itt salamonai döntés született: mindkét kizsáldafrakció megkapta legitimitását. A tízek egyértelmű ellenzéki sége nem gyengítette a harmincötöket, hanem még erősebb, kormány iránti hűségére sarkallta őket. Tehát nagyot vajúdtak a hegyek, ám a kormánykoalíció szempontjából érdemi változás nem történt.

– A kormánypártok a kizsáldaszkodás után „frakciók koalíciójáról” kezdtek beszélni, pártokéi helyett. Ismeretes e fogalom a fejlett demokráciákban?

– Nemigen hallottam ilyenről, bár nem lep meg, hogy a kormánypártok képviselői ilyeneket találnak ki: nem ez az egyetlen hasonló eset. Nem tudom van-e példa más parlamentekben arra, hogy egyszerű többséggel döntenek el a honatyák, miben szükséges kétharmados többség...

– Mint igen tapasztalt külpolitikust kérdezem: diplomáciai körökben lehetett-e előre tudni, hogy a német külügyminiszter lemond? Genscher úr távozása vajon befolyásolja-e a számunkra nagyon fontos magyar–német kapcsolatokat?

– Lehet, hogy valaki tudott Genscher úr lemondási szándékáról, jómagam nem is gondoltam erre, annak ellenére, hogy legutóbbi, berlini beszélgetésünkkor meglehetősen lehangoltnak, elkeseredettnek tűnt. Tény, hogy egészségi állapota zavarta, mégis, minden intő orvosi tanácsot felrúgva, rengeteget dolgozott, utazott. Tény az is: számos támadás érte külföldi kollégái részéről, amiatt, hogy – úgy mond – Németországnak túlzott szerepet kíván biztosítani. Ezt végképp nem értem; jómagam is, nyugati politikusokkal vitázva elmondtam: Németország, mint a világ harmadik legerősebb hatalma, nem folytathat luxemburgi szintű külpolitikát. Ami Genscher úr utódját illeti, bevallom, eddig még a nevét sem hallottam. Mindazonáltal biztos vagyok abban, hogy nem várható törés a magyar–német kapcsolatokban. Egy dolgot azonban a politikában sem szabad elfelejteni: itt is érvényes, akárcsak a gazdaságban, az elmaradt haszon elve. Tehát amit Genscher úr megtett, megtett volna, s az utódja esetleg nem tesz meg, az előbb-utóbb az európai vagy világpolitikai helyzetben is érezhető hatását.

SANDI ISTVÁN

Moldova György

A félelem kapuja

18. rész

Martin erőt vett indulatain, megpróbált időt nyerni:

– Ha lehetne, térjünk vissza rá a jövő hét elején.

– Sajnos, nem lehet, tőlem is választ várnak a főnökeim. És, mint megjegyezted: én annival kényesebb helyzetben vagyok az ortodox kommunis-táknál, hogy nekem az ortodox kommunis-táktól is kell tartanom. Itt helyben kell döntened.

– Kaphatok egy szelet papírt? Domány meglepődve nézett fel: – Parancsolj.

Martin közelebb tolta székét a melléte álló kis dohányzóasztalhoz, és néhány sorban megírta felmondását, az igazgató felé nyújtotta:

– Gondolom, eleve ezt akartad. Domány átolvasta és megrázta a fejét: – Nem, egyáltalán nincs igazad, én ezt a lépésedet személyes kudarcomnak tekintem. Huszonöt éve vagyok a kiadó élén és ezalatt te vagy az első ember, aki kényszerítő körülmények nélkül felmond.

Domány még egyszer átnézte a felmondólevelet, aztán felkelt a helyéről, és a papírlapot elrakta egy dossziéba:

– Természetesen elsejég felmentelek a munkavégzés alól. A kilépésed technikai részleteit, kérlek, beszéld meg Margit-kával.

– Gondolom, úgyis ő lép a helyembe. – Ezt honnad veszed? – Bizonyos adottságai predesztinálják rá. Ő nem fog nemet mondani neked. Az igazgató fanyarul elhúzta a száját: – Ugye, ez „az igazság pillanata”? – Ezt hogy érted?

– A színdarabokban ilyenkor szokták a főnök szemébe vágni azokat a keserű igazságokat, melyeket a beosztottak tíz-húsz évig visszanyeltek magukba. A

skála a közönséges sértegetésektől az aforizmáig terjed. Ha bármi hasonló indítást érzek, kérek, ne zavartasd magad. – Nem, nincs ilyen ingerem. Őszintén remélem, hogy semmi olyan rosszat nem mondhatnak neked, amit te már ne tudnál magadról. Egyébként mindent köszönök, amiért valóban köszönettel tartozom.

Martin elnézett az igazgató parolára kinyújtott keze fölött, és elhagyta a szobát. Minél hamarabb szeretne volna kezébe kapni a munkakönyvét, a titkárnőtől elkérte a leszámolólapot. Tíz különböző osztályon is kellett igazolást kérnie, hogy nincs tartozása. Amit tudott, még aznap végigjárt, a hátralevő pecséteket, úgy gondolta, másnap reggel egy-két óra alatt összeszedheti.

Végezte a procedúrát, Martin visszatért a szobájába. Úgy gondolta, a rendkívüli helyzet felmenti a szabályok alól, felhívta Vojtekovszkyt a boltban. Sikerkült megtalálni és találkozót beszélt meg vele, este hat órában állapodtak meg. Több mint egy órája maradt még addig, hogy eltöltse az időt, nekiállt kirakni az íróasztalát.

Bizalmas iratokat vagy feljegyzéseket nem tartott a fiókjaiban, semmitmondó papírok kerültek elő: egy-egy már szürkülő lektori jelentés másodpéldánya, cédulákon sebtében felfirkált címek és telefonszámok, könyvfedéltervek fotói, hivatali tájékoztatókon készült kézírásos emlékeztetők.

– Így múlt el öt év az életemből! – Gondolta Martin, és őszintén sajnálta, hogy nem szánta rá magát korábban a szakításra.

Csak egy pergament utánzatú feliratot rakott el a táskájába, kedvenc mottója, egy Lincoln Ábrahám-idezet állt rajta: „No overworking!” Ne dolgozd túl magad!

Keze poros lett a rakodásban, a vállára dobta a törülközőjét és kiment a mosdóba.

*

Vojtekovszkyval most is a Kossuth téri metróállomás előtt találkoztak. A költő, kitérve a vonuló tömeg sodrásából, egy oszlop védelmébe húzódott, csak a szeme villanásával jelezte, hogy észrevette a társát. Elindult, egy biztosításnak szánt kör után a szeretője lakása felé fordult, Martin kissé lemaradva követte.

A kora téli időben a belső udvar még a szokottnál is lepusztultabbnak látszott. Az ablakokat becsukták és az ajtóik elől is eltűntek a cserepekben, dézsákban nevelt virágok, csak a földdel megtöltött autóköpenyekben maradt meg egy-egy fára felfuttatott satnya örökzöld. A köd vékonyan lecsapódott a sárga kövezeten, Martin cipője meg-megcsúszott. A saroklakás ajtaja előtt még egyszer körülnézett, és szokásos módon kopogtatás nélkül benyitott.

Vojtekovszky bent a szobában ült le, épp konyakot töltött a poharakba, kezében remegett az üveg. Az utóbbi időben erősen lefogyott, arca harposzosan beesett. Haja szemmel láthatólag tovább ritkult, a megmaradt szálak különös módon begöndörödtek. Martin elszoruló szívvel nézett rá:

– Nem kellene enned legalább egy szendvicset?

– Ne törődj velem. Kapcsold be a rádiót.

Martin benyomta a készülék gombját, zenét keresett. Egy külföldi adón Mozart Jupiter szimfóniája szólt, Vojtekovszky csukott szájjal dübnyögött néhány taktust: – Miért kerestél? Történt valami?

(Folytatjuk.)